

Befejeződött a szemle

Hódmezővásárhelyen vasárnap befejeződött a megyei Ifjú Gárda- és Úttörő Gárda-szemle. A táborban megtartott záróünnepségen Bódi György, a KISZ Csongrád megyei bizottságának első titkára mondott beszédet, értékelte a teljesítményeket, s adta át a legjobban szereplőknek az okleveleket és a jutalmakat.

Magyar–csehszlovák barátsági nap Szegeden

A Hazafias Népfront Csongrád megyei és Szeged városi bizottsága ma, június 5-én magyar–csehszlovák barátsági napot rendez Szegeden. Ebből az alkalomból a megyébe érkezik a csehszlovák nagykövetség több képviselője, munkatársa. A vendégek délelőtti ellátogatnak a Juhász Gyula Tanárképző Főiskolára, ahol az oktató-nevelő munkával ismerkednek. Délután 2 órai kezdettel Lidice falu lerombolásá-

nak 34. évfordulója alkalmából magyar–csehszlovák nagygyűlést rendeznek a Tanárképző Főiskola dísztermében. Négy órakor pedig a Tanácsköztársaság útján a lidicei emlékműnél koszorúzási ünnepséget tartanak, ahol az emlékezés és a kegyelet virágait elhelyezik Szeged és Csongrád megye politikai-társadalmi szervezetinek képviselői és a csehszlovák nagykövetség munkatársai.

ÉVM-rendelkezés Építkezések minőségi ellenőrzése

Azonnal leállíthatja, felfüggesztheti ideiglenesen a minőségi előírásoknak megfelelő, hibás építőipari munkát az Építésügyi Minőségellenőrző Intézet, vagy más tárca — KPM, OVH, NIM — hasonló minőségellenőrzési szervezetének szakembere, ha a kifogásolt munka az építmény stabilitását, vagy az élet-, vagyon- és közbiztonságot veszélyezteti. Erről intézkedett az építésügyi és városfejlesztési miniszter — más tárcák vezetőivel egyetértésben kiadott — új rendelkezésében, amellyel a korábban megjelent építésfelügyeleti rendelet végrehajtásának jogszabályát egészítette ki.

A módosítással a minőségi ellenőr helyszíni intézkedésre, azonnali beavatkozásra kapott felhatalmazást, így a hibás munka leállításával nem várnak addig, amíg maga az építésügyi hatóság hozza meg döntését, a vizsgálati anyag alapján. Időt és felesleges kiadásokat takarítanak meg, károkat előznek meg a kiegészítő rendelkezés szerint, amely természetesen előírja, hogy a munka ideiglenes leállításáról az illetékes felügyeleti szervezeteket is értesíteni kell. A rendelkezés kiterjed a gyenge minőségű és hibás építőanyagok, az építéshez szükséges más termékek forgalomba hozatalának, felhasználásának, beépítésének vagy az érintett építési technológia alkalmazásának ideiglenes megtiltására is. A kifogásolt munka leállítása, vagy a rossz termék forgalmazásának megszüntetése alól az érintettek nem térhetnek ki akkor sem, ha a tiltó intézkedést kifogásolják és az illetékes építésfelügyeleti szervtől annak felülvizsgálatát kéri. A döntésig a munkát nem folytathatják, illetve a terméket nem hozhatják forgalomba. Az új rendelkezés a kihirdetéssel hatályba lépett. (MTI)

Környezetünk — veszélyben

Földünkön, ezen a gigászi méretű űrhajón az ember tevékenysége már jóval túlhaladta azt a mértéket, hogy a környezet szennyeződését a természet a saját erejéből kivédje. A Rajnában például hosszú szakaszon gyakorlatilag kipusztultak a halak, de horgászt nemcsak hogy a koblenzi, wormsai Rajnaparton nem látni, eme nemes sport hódolói hiányoznak a Sajó partjáról is. Pedig az ember fennmaradásához létfontosságúak azok a biológiai körfolyamatok, amelyeket megtör, vagy éppen teljesen megszüntet a modern élet, a gyors iparosodás.

A víznél maradvia, a halak kipusztulása, ritkulása jelzi: a természetes vizek élővilága — a planktonoktól a csigákig — veszélyben van. Am a planktonok, ezek a parányi élőlények létfontosságúak a vizek öntisztulásához. Kismérvű szennyeződést szűrőként felfognak, ám a vegyi anyagok tömeges hatásának már képtelenek ellenállni — elpusztulnak. Nélkülük az emberi lét egyik alapfeltétele, a tiszta víz kerülhet veszélybe. Ugyanezt mondhatjuk el a városok „tűdőről”, a friss levegőt adó, a port, piszkot megkötő — ámde egyre ritkuló — fákról, növényekről.

Sokhelyütt már idejekorán ráébredtek a világméretű problémák megoldásának fontosságára. A Szovjetunióban például különleges szűrő-tisztító berendezéseket szereltek fel az egyik nagy papírcellulóz ipari kombinátban, hogy megóvják a Bajkál-tó egyedülálló vizét, élővilágát. Ezek a védőberendezések azonban sok pénzbe kerülnek. A nagy tőke-monopóliumok — a piacokért, vevőkért folyó verseny irántlan szabályai szerint — ezért igyekeznek áthágni a környezetvédelem írott szabályait, amelyeket sok országban már a törvény szigora tarthat meg. Ezeknek a vállalatoknak a leleplezésére, a környezet megóvására Nyugaton széles körű mozgalom van kibontakozóban. Résztvevői közül sokan eljutnak a felismerésig: azokban az országokban, ahol a magántőke szempontjai alakíthatják a hivatalos politikát, csak széles társadalmi összefogással léphetnek fel eredményesen a környezetet profitérdekből szennyező mammutvállalatok ellen.

Hazánkban, a szocialista országokban szigorú törvények szabályozzák a környezetvédelem kérdéseit. Mégsem ritka, hogy a vállalatok szűk, egyéni érdekük szemellenzójától nem látják, vagy nem akarják látni: a környezet védelme elsőrendű népgazdasági érdek. Vizeink, levegőnk, környezetünk tisztaságával összefügg jövőnk is.

A Duna sok országban folyik át. Ha Ulmál vagy Pozsonyban szennyezik a vizét, annak Budapest lakói is kárát látják. Ennek szellemében javasolta Leonid Brezsnyev, az SZKP KB főtitkára: a helsinki megállapodásoknak megfelelően, az európai államok tárgyaljanak a környezetvédelem valamennyi önként érintő kérdéseiről is. Indítványára kontinensünk nyugati részének országai máig is adósak a válasszal. Pedig ez is — mint a mai környezetvédelmi világnap elnevezése tükrözi — közösen megoldandó probléma. Valamennyiünk érdeke — politikai, társadalmi hovatartozástól függetlenül — megőrizni a Föld véges kincseit, hogy a tiszta víz, levegő, föld, fák, virágok bolygónk lakóinak épülésére, örömeire, hasznára szolgáljanak.

Dunai Péter

Szappanfőzők

— A mosóporok világában kinek kell a háziszappan?

— Volt idő — 1973 után —, amikor mi is azt hittük, hogy már senkinek — mondja Róvó József, a Szegedi Járási Ruházati és Szakipari Szövetkezet (Sándorfalva) elnöke. — Aztán, amikor felérték a mosóporok árát, sokan kezdték keresni a háziszappant.

A szövetkezetben évente egyre több szappant főznek. Tavaly 450 tonnát adtak el, a húsz év előtti hatvanszorosát!

— Kik veszik a szappant?

— A tanyai gazdálkodótól az orvosig mindenféle ember keresi — mondja Balala Gusztáv, az egyik szegedi cseretelep gazdája. — Fiatalasszonyok is jönnek. Ők pelenkát mosnak vele.

— Hányan fordulnak meg az udvarban?

— A téli időszak a főszesz, olyankor átlag 250-en jönnek havonta. Disznóvágáskor sok a felesleges zsiradék, kifizetődő háziszappanra cserélni.

— Belereszelem a mosógépbe, így egész olcsó a mosás — mondja egy középkorú szegedi asszony. — A korpás fej mosására is kitűnő.

A legnagyobb sikere Szegeden van a háziszappannak. De szállítanak belőle az ország szinte minden tájára. Mondják, nem tudnak arról, hogy honi földön rajtuk kívül valahol is főznének üzemszerűen ilyen mosószert.

Kik főzik a szappant? Mi szél vitte őket a sándorfalvi erdő szélére?

Félmeztelen férfiak dolgoznak a tűző napon. Az aszfaltot szelgető placcok hordó hátán. Mind rozsdás. Bennek a zsiradék a nagy melegből olvad. Kettőn egy hordóból zsírt mernek. Lapáttal és kézzel. Teszik a vödörbe, a folyékony masszát fröccsen, az emberek bőre fényes. A zsír színe, akár a narancslé. Illata nincs, csak bűz. Nehéz zsírszag ül a tájra, bebújik minden szögletbe, ivódik a ruhába is. Mondják, a szalonnától, a sonkától, a kolbásztól kezdve mindent találtak már a hordókban.

— Ilyenkor, nyáron még istenes a munka — mondja Dékány Ferenc. — De tényleg a zsír belefagy a hordóba. Olyankor csakannyal meg baltával dolgozunk.

— Miért csinálják?

— Mi nem szégyelljük ezt a munkát, csak a bűzt nehéz megszokni — válaszol



Kasza József. — Összejön a havi négyezer...

— A DÉLÉP-nél jobban kereset...

— Nyáron igen, de télen laposabb volt a boríték.

— Ezért hagyta ott az építők?

— Igen is, meg nem is.

— Ezt hogyan értsem?

— Reggel korán kellett menni, este későn értem haza.

— De ott mégiscsak a szakmájában dolgozott.

— A vasbetonszerelés is nehéz munka.

Látja a kérdő tekintetet, folytatja.

— Nézze, itt reggel hatától délután háromig tart a meló. Öt perc járásra lakom innen, így jut idő bőven a ház körüli munkákra, a földre, meg a jószágra. Abból is jön pénz.

A többiek, mind a nyolcan egyetértően bólogatnak. Arcukra van írva, ők is két műszakban dolgoznak.

— Itt mindenki sándorfalvi — mondja Antal Péter, az üzem főnöke. — Van köztünk kőműves, kubikos és segédmunkás. Nekem sincs szakmám. Már huszonegy éve főzöm a szappant.

— Akikkel együtt kezdte?

— Elmentek. Sűrűn cserélődnek az emberek. A jelenlegi gárda zöme három éve dolgozik itt. Általában nem sokáig bírják ezt a nehéz munkát.

A hat, egyenként 800 literes kőderben falapáttal keverik a masszát. A fortyogó szappan, a csöpögő zsír, a szétrúban uralkodó felfohmály, a fellobbanó tűz a kuruszlok tanyáját idézi. A padlás huszonhárom köbméteres üstje nyeli a nyersanyagot. A felvonóból belezuhanó zsírtól olyan az emelet, mint egy szökőkút.

A gépben hatalmas kanál keveri a masszát.

— Három nap múlva lesz belőle szappan. Reggeltől dé-

lig tankolunk, utána jön a főzés. Másnap hajnalig üledik. Akkor a lúgot leengedjük a gyűjtőgödörbe, majd újra átfőzzük az egészet. Egy főzésből ötven mászsa szappan lesz.

A feldolgozott anyagból semmi nem megy kárba. A lúgot szippantókocsí viszi az üzemekbe, ahol sűrűszernek használják. A szappant 80 kilós sablonokba öntik. Ezt emelgetik a szettelőasztalra. A gépek rozsdásak, de mint mondják, ritkán mondanak csúdtörtéket. Ha véletlenül elromlanak, a szerelők azonnal kijavítják a hibát. Vigyázzák az üzemet, hisz a szappanfőzés a szövetkezet egyik legjobban jövedelmező üzletága.

— Értékelik a munkánkat

— mondja az üzemvezető. — Idén a brigádunk elnyerte a szocialista címet.

— Mi a nevük?

— József Attila szocialista brigád.

— Az ő apja hátat fordított a szappanfőzésnek...

— Mi addig csináljuk, amíg az emberek keresik a szappanunkat. És, egyre többen keresik. Sokáig lesz még itt a munkahelyünk.

Fiatalokkal ülök egy asztalnál. Említem nekik a szappanfőzőket.

— Ilyen még van? — kérdik csodálkozva.

Horváth István

KGST jubileumi kiállítás

A KGST-országok egységes számítógép-rendszerének tízéves jubileuma alkalmából június közepétől Moszkvában nagyszabású nemzetközi kiállítás rendeznek, amelyen bemutatják az egyes tagországokban eddig gyártott számítógépeket és perifériákat, valamint azok legújabb típusait. Mindenről a kiállítás előzetes budapesti

sajtótájékoztatóján számoltak be a magyar résztvevők képviselői, hétfőn a Gellért-szállóban. Elmondták, hogy a Budavox, a Metrimex, a Videoton és további kilenc magyar iparvállalat vesz részt a nagyszabású rendezvényen. A legtöbb újdonságot a Videoton állítja ki a többi között R-11 típusú új számítógépét. (MTI)

Műszaki-gazdasági fejlődésünkért

A műszaki hónap gyorsmérlege

A nemrég véget ért műszaki hónap jól segítette műszaki-gazdasági fejlődésünket. A rendezvényeken kiemelten foglalkoztak a területi és a vállalati gazdaságsszervező munka modern követelményeivel, a gazdálkodás színvonalának kérdéseivel, a termelési szerkezet gyorsabb ütemű korszerűsítésével, az üzem- és munkaszervezéssel, a költség- és pénzgazdálkodással, az iparjogvédelmi és újítási tárgykörökkel. Közismert tény, hogy a beruházásokkal való fejlesztés ütemét központi rendelkezések alapján mérsékeltek. Ez egyben azt is jelenti, hogy a gépi be-

ruházásokat is csökkenteni kell. A műszaki fejlődést azonban ez sem akadályozhatja, ha megfelelő belső erőforrások állnak rendelkezésre. Ezt igazolja a KSVV és a Szegedi Konzervgyár újításának sikere: olyan magas színvonalú műszaki-szellemi alkotásokkal járultak hozzá kollektíváik sikereihez, hogy méltán kapták meg az idei műszaki hónap záró, plenáris ülésén az Országos Találmányi Hivatal és az SZMT által adományozott serleget. Tizenhét vállalat emléklapot, illetve oklevelet kapott.

Am túl a sikeres és elismert újítói kollektívákon, még mindig azt kell mondanunk a 30 éves újítói mozgalomról, hogy sokkal, de sokkal több van ebben a nemes igyekezetben, mint amennyit kivesszünk belőle. Azt a módszert is alkalmazni lehetne az újítások minél szélesebb körű hasznosítására, hogy az egyik vállalat a másiktól, a számára hasznos újítást megvásárolná, mint pl. egy-egy licenct.

Az idei műszaki hónap rendezvényei — szám szerint 82 — olyan fontos kérdéssel is, mint a gazdálkodás intenzív jellege, a mennyiségi és a minőségi célkitűzések

összhangja, a tudományos kutatások szerepe, az V. ötéves terv eredményei és a hátralévő időszak feladatai; foglalkoztak több ipari taggyesület programjában.

Szegeden és a megye többi városában tervezett 82 rendezvényt kevés kivételtől eltekintve megtartották. Az érdeklődők száma meghaladta a háromezret. A 18 szakterületet érintő előadások, ankétok, filmvetítéseknek kb. felét ember- és termelékenység, üzemekben, intézményekben tartották, hogy a felvetődő kérdéseket és problémákat ott vitassák meg, ahol azok jelentkeznek.

Az ez évi műszaki hónap sikere azt bizonyítja, hogy a műszaki, agrár, gazdasági és természettudományos értelmiségünk társadalmi fórumain keresztül is hasznosan járulhat hozzá gazdasági fejlődésünk előmozdításához, a technikai haladás gyorsításához, az V. ötéves terv szaktárgyainak megoldásához, a gazdálkodás intenzifikálásához, a termelés színvonalának és hatékonyságának emeléséhez, a munkafegyelem javításához. Rangos vitafóruma ez a rendezvény-sorozat technikai-gazdasági jelenünk és jövőnk sokoldalú formálásának. Ehhez jövőre a 20. műszaki hónap is hozzá kíván járulni.

Bátyai Jenő